

ÎN APĂRAREA LIMBII ROMÂNE (VII)

Un politician (jurist) zice: „Acesta era atributul meu în funcția pe care o dețineam eu...”.

- Atribut - însușire esențială a unui obiect, semn distinctiv, parte secundară de propoziție care determină un substantiv sau substitut al acestuia.

- Atribuție - sferă de autoritate, de competență; însărcinare, datorie, muncă dată cuiva spre îndeplinire.

O moderatoare TV, care conduce o dezbatere despre marile construcții executate de poporul român din timpul lui Ceaușescu, zice: „20.000 până la 100.000 de muncitori au lucrat pentru a duce la bun sfârșit această proiecție”.

- Proiecție - reprezentare în spațiu a unui obiect; reproducerea pe un ecran a imaginilor filmate/fotografiate.

- Proiect - plan sau intenție de a întreprinde, de a construi.

Altă realizatoare TV zice: „(...) această situație se perpetuă de ani de zile. Corect - se perpetuează de ani (a se perpetua). Verbul „a (se) perpetua - a face să dureze mult în timp; a continua” - se conjugă corect: eu perpetuez; tu perpetuezi, el/ea perpetuează (ȘI NU ALTFEL!). Verbele „a crea” și „a agreea” se conjugă la indicativ prezent: eu creez/ agreez; tu crezi/agreezi; el(ea) creează/ agreează; noi creăm/agreăm; voi creați/ agreeați; ei (ele) creează/agreează - ȘI NU ALTFEL!

Deseori auzim exprimarea: „Nu mă risc...”. Precizăm: verbul „a risca” nu are diateză reflexivă. Deci corect este: eu nu risc; tu nu riști.

Forma la diateza reflexivă se folosește DOAR la persoana a III-a singular și plural: „În afaceri nesigure, suma/banii nu se riscă fără a cunoaște situația”.

Verbul „a râde” nu are diateză reflexivă. Deci corect spunem eu râd, tu râzi (NU eu mă râd, tu te râzi).

În sens impersonal se zice: „În lume nu se râde tare”.

Verbul „a merita” nu are diateză reflexivă. Deci este incorectă exprimarea: „Nu se merită”, auzită atât de des! Corect: „Nu merită să primească premiul. Nu merită să...”.

În enunțul: „Despre copilăria lui nu se știe nimic, căci nu s-au găsit niciun fel de însemnări”; predicatul „nu s-au găsit” este exprimat printr-un verb la persoana a III-a plural, deși subiectul este „fel”. Corect: „NU s-a găsit niciun fel...”. Acordul a fost făcut cu atributul substantival prepozițional „de însemnări”. Aceasta este o greșeală pe care o auzim deseori.

FLOAREA NECȘOIU